

V. Prisopgaver.

Til Besvarelse af de for Aaret 1894—95 af Universitetet udsatte 14 Prisopgaver*) indkom i Aaret 1895—96 tolv Afhandlinger, nemlig 4 theologiske, 1 statsvidenskabelig, 2 filosofiske, 2 historiske, 1 nordisk-filologisk, 1 tysk-filologisk og 1 fysisk, hvorhos der i dette Aar indkom 1 Afhandling som Besvarelse af den i 1893 udsatte naturhistoriske Opgave**). Af disse Afhandlinger fandtes 2 af de theologiske, en af de filosofiske, en af de historiske, den nordisk-filologiske, den tysk-filologiske, den fysiske og den naturhistoriske værdige til Prisen. Accessit tilkjendtes en af de theologiske Afhandlinger og den statsvidenskabelige Afhandling.

Forfatterne fandtes at være:

Af de prisbelønnede Afhandlinger:

Stud. theol. O. V. Ammundsen og	} af de theologiske,***)
Cand. theol. A. G. S. Prior,	
Cand. theol. B. C. C. Fuglsang, af den filosofiske,	
Stud. mag. L. B. Stade, af den historiske,	
Cand. mag. K. A. Mortensen, af den nordisk-filologiske,	
Stud. mag. J. M. Sørensen, af den tysk-filologiske.	
Cand. mag. M. H. C. Knudsen, af den fysiske,	
Cand. mag. C. J. Wesenberg Lund, af den naturhistoriske.	

Af de Accessit tilkjendte Afhandlinger:

Stud. theol. J. V. Wad, af den theologiske,
Cand. juris & polit. F. E. Pio, af den statsvidenskabelige.

Vedkommende Censurers Bedømmelser af de indleverede Afhandlinger lyde saaledes:

I. De theologiske Afhandlinger. Som Besvarelse af den for 1894—95 udsatte theologiske Prisopgave: »En Drøftelse af Grundene for og imod Ægtheden af Peters andet Brev«, er der indkommet fire Afhandlinger.

Den første af disse med Motto: *πάντα δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε* (331 Kvartsider) er en meget tilfredsstillende Behandling af det opgivne Æmne. Uheldig er ganske vist den lange Indledning om Apostelens Peters Liv og Virksomhed, som optager næsten en Trediedel af Afhandlingen og utvivlsomt har berøvet Forfatteren en Del baade af hans Tid og af hans Kraft, thi det maa betegnes som væsentlig liggende udenfor Æmnet. Men iøvrigt er Afhandlingen skreven med Modenhed og videnskabelig Dygtighed; Forfatteren har samlet et betydeligt Materiale, over hvilket han viser et godt Overblik, og han bevæger sig med Frihed i det rige Stof uden at overvældes af det. Fakultetet maa derfor erklære denne Afhandling for værdig til Prisen.

Den anden Afhandling med Motto af 2 Kor. 13, 8 (304 Kvartsider) vidner om stor Flid; Forfatteren besidder godt Kjendskab til den herhen hørende Litteratur, han er fortrolig med den moderne Kritiks Methode og udøver den med Skarpsindighed. Men Stoffet splittes i altfor mange Enkelt-heder, og Brevet selv, som dog er og bliver Hovedsagen, træder i Baggrunden overfor Fortolkernes og Theologernes mange Meninger og Hypoteser. Af-

*) Univ. Aarb. f. 1894—95 S. 836.

**) Univ. Aarb. f. 1893—94 S. 516.

***) Ved Kirke- og Undervisningsministeriets Skrivelse af 18de Marts 1896 er meddelt Tilladelse til at uddele begge Prismedailler, jfr. foran S. 52.

handlingens gode Egenskaber ere dog saa fremtrædende, at ogsaa den utvivlsomt fortjener Prisen.

Den tredje Afhandling, ligeledes med Motto af 2 Kor. 13, 8 (300 Kvartsider) er et flittigt Arbejde, der vidner om, at Forfatteren har sat sig godt ind i det foreliggende Spørgsmaal. Hovedpunkterne ere i det hele ret omhyggelig behandlede, og Behandlingen viser kritisk Begavelse. Men Arbejdet lider af væsentlige Mangler. Den Litteratur, Forfatteren har benyttet, er stærkt begrænset; man savner Henviisning til nyere Undersøgelser, som burde være medtagne; Citaterne ere unøjagtigt angivne uden Angivelse af Sidetal. Afhandlingen skæmmes desuden ved en umotiveret Overlegenhed overfor det omhandlede Brev og ved umodne og ubegrundede Domme over andre nytestamentlige Skrifter. Paa Grund af disse Mangler kan Fakultetet kun tilkjende dette Arbejde et Accessit.

Den fjerde Afhandling med Motto: *πάντα δὲ δοκιμάζετε* (167 Sider) er den svageste af de fire indsendte Prisaafhandlinger. Forfatteren har sikkert gjort sig Flid med at indsamle det Materiale, som han har kunnet overkomme, men han mangler kritisk Evne og dermed en Hovedbetingelse for Opgavens Løsning. Hans Hu staar nærmest til at forsvare Brevets Ægthed, men han formaar ikke med tilstrækkelig Kraft at tilbagevise Modstandernes Indvendinger. Det »non liquet«, hvorved hans Undersøgelser ende, fremgaar ikke som Resultat af en methodisk gennemført Prøvelse af Grundene for og imod Brevets Ægthed, men er snarere et Udtryk for hans egen Usikkerhed og vaklende Holdning. Med Anerkjendelse af Forfatterens redelige Stræben og Interesse for Æmnet kan Fakultetet derfor ikke kjende Afhandlingen værdig til nogen Belønning.

Kjøbenhavn, i Marts 1896.

C. Henrik Scharling. P. Madsen. Fredrik Nielsen.

L. W. Schat Petersen. J. C. Jacobsen.

II. Den statsvidenskabelige Afhandling. Som Besvarelse af den statsvidenskabelige Prisopgave for Aaret 1894—95: »Der ønskes en kritisk Fremstilling af den engelske videnskabelige Nationaløkonomis Udvikling efter Stuart Mill« er der indsendt en Afhandling med Motto: »natura non facit saltus«.

Forfatteren til den ret omfangsrige Afhandling synes at være gaaet for lidet forberedt til sit Arbejde og først under selve Udarbejdelsen at have vundet det Standpunkt, der skulde have været Udgangspunktet for samme. Afhandlingen bærer i vel høj Grad Spor heraf. Formen er temmelig forsømt, Sproget frastødende ved sin unødige Indblanding af fremmede Ord, ved udanske Vendinger og uheldige Gjengivelser af de citerede Udtalelser. Derhos er Afhandlingen ufuldstændig, idet den dels altfor udelukkende behandler de større Systemværker med Forbigaaelse af Tidsskriftlitteraturen, dels ganske forbigaar væsentlige Afsnit af Økonomiens Theori. Ogsaa den Overlegenhed, hvorved Forfatteren bedømmer de forskellige fremragende Økonomers Opfattelser og som oftere staar i Misforhold til selve Dommens Rigtighed og Sikkerhed, virker noget frastødende, og vi skjønnede derfor ikke, at der kan være Tale om at tilkjende Arbejdet Prisen.

Men bortset fra disse ret iøjnefaldende Mangler maa det erkjendes, at Afhandlingen dels i sin samlede Hovedbetragtning af den engelske Økonomis Udvikling i dette Aarhundrede, dels ogsaa i flere af de enkelte Afsnit giver en indgaaende og, om ikke altid fuldt forstaaende, saa dog som oftest rigtig Fremstilling og Vurdering af de successive gjorte Fremskridt. Til trods for de fremhævede Mangler mene vi derfor at kunne tilkjende Afhandlingen et Accessit.

Kjøbenhavn, den 29de Februar 1896.

Will. Scharling. V. Falbe Hansen. Harald Westergaard.

III. De filosofiske Afhandlinger. Til Besvarelse af den for 1894—95 udsatte Prisopgave i Filosofi: »Fremstilling og Vurdering af John Locke's Filosofi med særligt Hensyn til dens Indflydelse paa den følgende Tids Tænkning« er der indkommet to Afhandlinger.

Den ene af disse, der har til Motto: »Sapere aude!« vidner allerede ved sin Korthed om, at Forfatteren ikke er trængt tilstrækkeligt ind i Æmnet. Fremstillingen af Locke's Filosofi er meget lidt indgaaende, og om hans Betydning fremføres kun nogle faa, ufyldestgjørende Bemærkninger. Vi kunne derfor ikke foreslaa, at der tilkjendes Forfatteren nogen Belønning.

Derimod giver den anden Afhandling, som har Mærket »Philanthropus B.« (Locke's Pseudonym), en meget udførlig og om grundigt Studium vidnende Analyse af Locke's Værker og en fyldig Skildring af hans alsidige Virksomhed. I en Række af Noter tilføjer Forfatteren de historiske, karakteriserende eller kritiserende Bemærkninger, han har at gøre overfor Locke's Fremstillinger. Der er her gjort et betydeligt Arbejde, som vidner ikke blot om Forfatterens Lærdom paa den ældre engelske Filosofis Omraade, men ogsaa om selvstændig Opfattelse og sund Kritik. Disse sidste Egenskaber vilde have faaet bedre Lejlighed til at lægge sig for Dagen, hvis Forfatteren ikke havde valgt den uheldige, men meget beskedne Form af Noter til at fremsætte sine Bemærkninger i. Af de enkelte Afsnit maa især det om Locke's Opdragelselære nævnes, med dets Paavisning af Locke's Indflydelse paa Rousseau, skjønt Forfatteren over Ligheden i det enkelte har undervurderet det egentlige Nye hos Rousseau. Uagtet vi mene, at Forfatteren burde have givet sin Karakteristik og Kritik en større Plads, og uagtet Afhandlingen har sine svage Partier, navnlig de, der handle om Locke's Indflydelse paa den følgende Filosofi, finde vi dog, at Medaillen bør tilkjendes Forfatteren for det dygtige Arbejde, han har ydet.

Kjøbenhavn, den 4de Marts 1896.

H. Høffding.

K. Kroman.

IV. De historiske Afhandlinger. Som Besvarelse af den historiske Prisopgave for 1894—95: »en Fremstilling og kritisk Undersøgelse af Herulerfolkets Vandringer og Optræden i det nordlige Europa og Middelhavslandene« er der indkommet to Afhandlinger.

Den ene af disse med Motto: »det Sete afhænger af Øinene, der se« er i sit Anlæg uklar, og den fremtræder i en skjødesløs Form, baade hvad Stil og Sprog angaar — Navnene ere gennemgaaende fejlagtig skrevne — hvilke Mangler ikke kunne undskyldes ved, at Forfatteren har ladet Afhandlingen afskrive. Forfatteren har ikke stræbt efter at blive bekjendt med de bedste Udgaver af Kilderne til Herulernes Historie, ligesom han synes i Stedet for de græske Texter som Regel kun at have benyttet latinske Oversættelser; han har ikke anvendt fornøden Kritik paa Behandlingen af Kilderne og ikke med tilstrækkelig Grundighed raadspurgt de videnskabelige Undersøgelser over Folkets Historie. Som Følge heraf ere mange vigtige Oplysninger og væsentlige Synspunkter undgaaede hans Opmærksomhed. Skjønt hans Arbejde viser en Del Flid og paa sine Steder er ret tilfredsstillende, anse vi det i sin Helhed for saa mangelfuldt, at det ikke kan komme i Betragtning ved Prisuddelingen.

Den anden Afhandling med Motto: »Om ikke Andet, saa Erfaring« udmærker sig i Modsætning hertil ved en Klarhed i Plan, Bevisførelse og Fremstilling, som virker i høj Grad tiltalende. Forfatteren er overalt gaaet direkte til de græske og latinske Kilder, han har benyttet de nyeste og bedste Udgaver og er fulgt godt med i den nyere Litteratur om Herulernes Vandringer, selv om enkelte Undersøgelser ere undgaaede hans Opmærksomhed. Uagtet han jævnlig træder i tidligere Forskeres Spor, føler man dog, at han selvstændig er trængt ind i Opgaven, og paa flere Steder bringer han Synspunkter frem, som ikke blot ere nye, men fortjene al Opmærksomhed. Vi kunne ikke billige alle Forfatterens Resultater, og til Ex. er hans Behandling af Jordanes' Efterretninger afgjort utilfredsstillende, men

vi ere ikke i Tvivl om, at Afhandlingen paa Grund af Forfatterens klare Tankegang, hans omhyggelige og flittige Studium af Kilderne og hans indgaaende og skarpsindige Undersøgelser af dem, er fuldt værdig til Prisen.

Kjøbenhavn, i Marts 1896.

E. Holm.

Johannes Steenstrup.

Kr. Erslev.

V. *Den nordisk-filologiske Afhandling.* Som Besvarelse af Universitetets Prisopgave i nordisk Filologi for Aaret 1894—95: »Under Hensyn til nyere tyske og svenske Undersøgelser ønskes det paavist, om og hvor vidt Stavelsetælling har været benyttet som Grundlag for dansk Versbygning i Tiden mellem Reformationen og Arrebo« er der indkommet en Afhandling med Motto: »Cum ratio quantitatis syllabarum in carminibus Danicis componendis vix ac ne vix haberi potest, ejus loco certum numerum syllabarum retinere videtur operepretium.«

I en klar og velordnet Fremstilling har Forfatteren paa en i det hele fyldestgørende Maade gjort Rede for et i alt Fald paa Tryk saa godt som uberørt Punkt i vor Litteraturs Udvikling. Han besidder god Kundskab til og Sans for metriske Forhold, og har omhyggelig gennemgaaet Tidens Litteratur, ogsaa den utrykte, saa at han kan støtte sin Fremstilling paa et tilstrækkeligt Bevismateriale, ligesom det blandt andet er lykkedes ham at fremdrage en hidtil ubemærket, men for Spørgsmaalets Løsning betydningsfuld Udtalelse af Kansler Jens Bielke, hvilken han med Rette har benyttet som Motto for sin Afhandling. Lejlighedsvis kommer han ogsaa ind paa metriske Forhold, der staa Spørgsmaalet noget fjernere, men give Anledning til ret interessante Iagttagelser.

Det svage Punkt i Undersøgelsen turde være, at Forfatteren vel meget betragter vor Versbygnings Historie i og for sig, uden Hensyn til Indflydelser fra fremmede, især tyske Forbilleder. Uagtet han synes at være i Besiddelse af Betingelser for at inddrage ogsaa dette Forhold under sine Iagttagelser, nøjes han med en almindelig Antydning af Metrikens Udvikling i Tyskland og fremhæver gjentagende, at en Redegjørelse for fremmed Paa-virkning i Enkeltheder ligger uden for Spørgsmaalets Grænser. Skjønt vi ikke kunne være enige med Forfatteren heri, og skjønt, som han selv bemærker, Afsnittet om Salmedigtningens Metrik er noget løsere behandlet end Resten, finde vi ellers i hans Arbejde et modent og grundigt Bidrag til Oplysning om Fædrelandets ældre Litteratur, som fuldt fortjener at belønnes med Prisedaillen.

Kjøbenhavn, den 27de Februar 1896.

Ludv. F. A. Wimmer.

J. Paludan.

VI. *Den tysk-filologiske Afhandling.* Som Besvarelse af Opgaven i tysk Filologi for 1894—95: »En Fremstilling og Undersøgelse af de indtil c. 1630 i Danmark med Hertugdømmerne samt i Hamborg og Lübeck trykte højtske Bøgers Sprog og Skrivemaade«, er indkommet en Afhandling med Motto: »Auch zwischen den Wörtern herrscht ein Kampf ums Dasein« (Scherer).

Forfatteren af denne Afhandling har set sig nødsaget til at indskrænke Opgaven noget, da det viste sig, at den vilde blive af for stort Omfang til, at den kunde gjøres færdig i Løbet af et Aar. Han har derfor begrænset sig til at medtage alt hvad der af højtske Bøger i Danmark med Hertugdømmerne, Hamborg og Lübeck var trykt før 1600, for saa vidt som det fandtes paa det store kgl. Bibliothek, derimod for Tiden fra 1600—1632 kun at medtage et Mindretal af Bøger, som han allerede havde gennemgaaet lige i Begyndelsen af sine Forarbejder. Forfatteren antager dog, og sikkert med Rette, at der ikke er sket stor Skade ved denne Begrænsning, da de Forandringer, som det højtske Sprog udviser i det 17de Aarhundredes første Trediedel, allerede for en stor Del findes i Bøgerne fra det 16de Aarhundredes sidste Tiaar.

Forfatteren har, hvad der er meget rosværdigt, ikke indskrænket sig til en Fremstilling af Lyd- og Skriftlæren og Bøjningslæren, for saa vidt som Datidens Sprogformer og Skrivemaader vare forskellige fra det nuværende højtyske Sprogs, men han undersøger ogsaa Ordforraadet, behandler Orddannelsen og giver en udførlig Fremstilling af Ordføjningen. Indenfor den af ham behandlede Litteratur skjelner han mellem tre Klasser af Bøger, der især i Henseende til Ordforraadet og Ordføjningen viser et delvis forskelligt Sprog: theologiske Skrifter, Forordninger, Piecer. Hvad angaar de forskellige Trykkesteder, er det lykkedes Forfatteren, ved Siden af Overensstemmelserne at paavise enkelte Forskelligheder mellem det højtyske Sprog som det tryktes i Hamborg og Lübeck paa den ene, Slesvig og København paa den anden Side, medens Slesvig i enkelte andre Punkter gaar med de nedertyske Trykkesteder og afviger fra København.

Den foreliggende Afhandling er i enhver Henseende et methodisk, grundigt og overordentlig flittigt Arbejde. Vel findes i Forfatterens Fremstilling, især i Afsnittet »Lyd- og Skriftlære« enkelte Forseelser, Fejl og Unøjagtigheder, dog ere disse baade i og for sig mindre væsentlige og have ikke nogen som helst Betydning for Hovedsagen. I Henseende til Benyttelsen af den nyeste videnskabelige Litteratur savnes intet. Vi indstille uden Betænkning Forfatteren til at belønnes med Universitetets Guldmedaille.

København, den 8de Marts 1896.

H. Møller.

K. Verner.

VII. *Den fysiske Afhandling.* Som Besvarelse af Universitetets Prøvgave i Fysik for 1894—95: »Der ønskes en Undersøgelse over den elektriske Gnistens Evne til at rive Stoffer med sig, dels fra Elektroderne selv, dels fra det Medium, den slaar over i«, er der indkommen en Afhandling med Motto: Quidquid agas, prudenter agas et suspice finem.

Som Opgaven fordrer, er Arbejdet i Hovedsagen experimentalt. Der dannes en Gnist ved Hjælp af Ruhmkorffs Maskine mellem Poler af forskelligt Stof, og det undersøges ved Hjælp af et roterende Spejl og ved Spektroskopet, hvorledes Gnistens Udseende varierer. Det viser sig herved, at den egentlige Gnist ikke indeholder kjendelige Spor af Elektrodernes Stof. Udladningen har i Virkeligheden varet nogen Tid, inden Metallet bringes ud i Gnisten i lysende Tilstand, og den er følgelig ikke betinget af Metaldampene. De fra Metallerne hidrørende Spektrallinier skyldes altsaa sekundære Virkninger af Udladningen, som Opvarmning eller mekaniske Kræfter. Som Forfatteren meget rigtigt bemærker, er det hermed ikke absolut udelukket, at Metallet kan spille en Rolle ved Elektricitetens Overgang; vi vide nemlig, at et Metal kan eksistere i Dampform uden at give Spektrallinier.

Efter en Række Forsøg over Gnistens Udseende i Kvælstof, Kulsyre og Brint, der vel i sig selv have Interesse, men dog ikke bidrage meget til Opgavens Besvarelse, omtales Udladningens Forhold, naar den ene Pol er Saltpølse, navnlig af Chlornatrium. Ogsaa her gjenfindes de ovenomtalte Forhold, idet Chlornatrium ikke primært deltager i Udladningen, saa vidt man kan dømme derom af Spektret, tillige iagttages en udpræget Unipolaritet, der bevirker, at Natriumlyset kun optræder, naar Opløsningen er negativ Pol.

Forfatteren har dernæst maalt, hvor langt man kan forfølge Metallinierne ind i Gnisten for 12 Metaller Vedkommende. Det viser sig herved, at disse Vejlængder paa det nærmeste ere de samme, enten Metallet danner den positive eller den negative Pol, samt at der ved Udladning mellem to forskellige Metaller er et konstant Forhold mellem de nævnte Vejlængder.

Til Slutning gives en Række Iagttagelser over Dissociation af Ammoniak ved elektriske Gnister.

Forfatteren har forsøgt at behandle Opgaven saavel for de faste som for de draabefflydende og luftformige Legemer. Det vilde vistnok have været heldigere, om han havde holdt sig til et enkelt af disse Tilfælde. Da vi imidlertid næsten staa uden al Forstaaelse af det paagjældende Fænomen, er det naturligt, at Forfatteren har villet prøve sig frem paa forskjellige Omraader, for maaske at finde et Udgangspunkt, en bestemt Opfattelse af Sagen, der kunde føre videre. Dette har ikke villet lykkes ham, og det kan heller ikke have været Meningen med Opgaven at kræve en fuldstændig Løsning af en af de vanskeligste Opgaver i Fysiken.

I Betragtning heraf, og eftersom Arbejdet baade vidner om experimental Dygtighed og om Modenhed til Behandling af videnskabelige Opgaver, mene vi at burde indstille Forfatteren til at belønnes med Universitetets Prisedaille.

Kjøbenhavn, i Marts 1896.

Julius Thomsen.

S. M. Jørgensen.

C. Christiansen.

VIII. *Den naturhistoriske Afhandling.* Som Besvarelse af den udsatte naturhistoriske Prisopgave, saalydende: »Af den danske Ferskvandsfauna er der endnu adskillige Afsnit, som ikke ere tilstrækkelig oplyste. Dette gjælder saaledes om det ferske Vands Mideformer, Kopepoder og Ostrakoder, om dets Bryozoeer, Hjuldyr og Spongazoer. Der ønskes derfor en paa selvstændige Indsamlinger og Studier grundet tidssvarende Redegjørelse, saavel i faunistisk som i biologisk Henseende, for en Del af det danske Ferskvands Dyreliv, omfattende efter eget Valg enten de 3 første eller de 3 sidste af de nævnte Dyregrupper. Med Besvarelsen maa følge de til Dokumentation nødvendige Præparater og Tegninger«, — er der indkommet et ret omfangsrigt Arbejde med Motto: »C'est dans les livres de la nature qu'on doit lire, quand on veut travailler sur l'histoire naturelle« (Réamur), ledsaget af et stort Antal dels makroskopiske, dels mikroskopiske Præparater. Forfatteren har valgt vore ferske Vandes Hjuldyr (Rotatorier), Mosdyr (Bryozoerne) og Svampe (Spongiller). Det er altsaa egentlig 3 Æmner, for hvilke der søges gjort Rede, og som hvert for sig kunde have været gjort til Gjenstand for en særlig Opgave. I saa Tilfælde vilde man vel have krævet en større Fordybelse i Æmnet og en mere gennemført Behandling, end man, som Opgaven nu er stillet, kan være berettiget til. En vis Forbindelse er der dog mellem de 3 behandlede Æmner; den, der samler Materiale til det ene af dem, vil ganske naturligt komme til at beskæftige sig med de andre, og det er netop derfor, at Opgaven er stillet som den er, i det Haab, at derved kunde fremkaldes frugtbringende Forstudier, i enkelte Retninger mere, og dette Haab er da heller ikke blevet skuffet.

Det om Hjuldyrene handlende Afsnit kan bedst betegnes, ikke som en udtømmende Fremstilling af de danske Hjuldyrs Naturhistorie, men som et indholdsrigt Forstudie dertil. Forfatteren nævner 80—90 danske af ham selv fundne og iagttagne Arter, som han omtaler i den ved Hudsons og Gosses bekendte Rotatorieværk givne Rækkefølge, ledsagende Omtalen af de enkelte Arter med vejledende Bemærkninger og lærerige Oplysninger om Forekomst, Habitus, Levemaade, Varieteter indenfor Arterne og særligt om Forplantningsforholdene, i hvilken sidste Henseende der er givet mangt et Vink, der vil kunne faa Betydning for fremtidige Forskninger. Flere art-rige Slægter afhandles ikke i det enkelte, tildels vistnok fordi Artsbegrebet i dem er forstyrret ved andre Forfatteres altfor vidt drevne Opstilling af Arter paa ubetydelige Variationer. I særlige Afsnit behandler han de mange lidet tilfredsstillende systematiske Forsøg, der ere fremkomne, udkaster i alt Fald Grundtrækkene til en mere naturlig Systematik, og gjørdernæst Rede for Otto Frederik Müllers Arbejder over Hjuldyrene, fremhævende, hvor langt denne ypperlige Forsker allerede var naaet for omtrent halvandet hundrede Aar siden. De allerfleste af Müllers Arter har han kunnet gjenfinde og bestemme, og han er i det hele af den Mening, at hans

egen Hjuldryfortegnelse er temmelig udtømmende. Det vilde være særdeles ønskeligt, om Forfatteren kunde se sig i Stand til at fortsætte sine Hjuldryundersøgelser, der sikkert ville give smukke og værdifulde Resultater og allerede i deres nuværende Skikkelse ville være et meget kjærkomment orienterende Bidrag til Kundskaben om denne hos os saa lidet dyrkede mikroskopiske Dyregruppe.

Ferskvandsbryzoerne er det af Forfatteren udførligst behandlede Afsnit; det er tydeligt, at det fra Forfatterens Side er behandlet med særlig Forkjærlighed eller at Omstændighederne have været ham særlig gunstige. Af samtlige europæiske Arter eller Former er der kun 2, der mangle paa den af Forfatteren meddelte Liste over en Dyregruppe, om hvis Rigdom og Forekomst i vore forskellige Vande vi hidtil vidste saa godt som intet, og hine to Arter ere endda overmaade sjældne andetsteds i Europa, den ene findes kun i Brakvand, medens der paa den anden Side er paavist Arter i stor Mængde i vore Vande, der andetsteds aldeles ikke ere hyppige. Denne Dyregruppe er i de sidste Aar andetsteds gjort til Gjenstand for meget indtrængende Studier, og det kunde derfor ventes, at Forfatteren kun havde meget lidt at tilføje til den i disse Arbejder allerede nedlagte videnskabelige Skat. Dette er dog ikke Tilfældet. Af supplerende, bekræftende og berigtigende biologiske Iagttagelser meddeles der mange, der kaste nyt Lys over disse Mosdyrs almindelige og særlige Livsforhold, deres Livsvarighed o. s. v. Af Arternes og Varieteternes Forhold indenfor Slægten *Plumatella* giver Forfatteren en paa hans egne Studier støttet ny Fremstilling; Bevægelsesfænomenerne hos disse Dyr underkaster han en særlig Behandling i et eget Afsnit, hvorved dette Spørgsmaal kommer til at staa i et mindre gaadefuldt Lys; og den kjønnede Formering belyses i Modsætning til den kjønsløse paa en tiltalende Maade, skjønt det vel nok tør siges, — hvis Forfatteren ikke er bleven misforstaaet — ligesom ved det tilsvarende Afsnit hos Hjuldryene, at det vilde være heldigere, om Forfatteren havde været fuldstændigere orienteret med Hensyn til disse Forplantningsforhold i deres Helhed hos lavere Dyr; men Iagttagelserne beholde deres Værd, selv om Theorierne maaske maa modificeres.

Ferskvandssvampene (Spongillerne) vilde Forfatteren være mest tilbøjelig til at samle under et enkelt eller højst dobbelt Artsbegreb, da han hverken i Litteraturen eller Naturen har kunnet finde fuldt paalidelige Karakterer. Han omtaler dog særligt hver af de almindelig antagne (3) Slægter eller Underslægter og Arter eller Afarter (4) og meddeler ogsaa om deres Livsforhold biologiske Iagttagelser, for hvilke man maa være ham taknemmelig, selv om man (med Forfatteren) ikke kan betragte dem som afsluttede, men maa ønske dem førte til et mere endeligt Resultat. Korte særlige Afsnit handle om Spongillernes Levevis, deres Larver, den Alder, de opnaa, deres Farver og disses Afhængighed af Lyset, om deres Snylttere samt om Analogien i Livsforholdene mellem Ferskvandsbryzoer og Svampe.

Ved Besvarelsens formelle Mangler ville vi ikke dvæle, da de ere uden Betydning ved Siden af dens gode Sider og væsentlig skyldes den Hast, hvormed Forfatteren har maattet nedskrive Redaktionen af sine Iagttagelser. Vi anbefale den under særligt Hensyn til, hvad ovenfor er bemærket om Opgavens store Omfang, ubetinget til at hædres med Universitetets Guldmedaille.

Kjøbenhavn, den 20de Februar 1896.

Chr. Lütken. Eug. Warming. N. V. Ussing.

De for Aaret 1895—96 udsatte Prisopgaver være:

1. *Theologi*. Efter en Fremstilling af Grundtrækkene i den profetiske Skildring af Messiasriget undersøges, hvilken Omdannelse dette har modtaget i den nytestamentlige Lære om Gudsriget. 2. *Lovkyndighed*. Der ønskes en Fremstilling, Begrundelse og Kritik af de nordiske og de vigtigste fremmede Lovgivningers Regler om, hvorvidt Udstederen af et Konossement ved særlige Forbehold, som paategnes dette, kan begrænse Rederens Ansvar

overfor Konossementets Indehaver. 3. *Statsvidenskab*. En Fremstilling af Forsikringsvæsenets Udvikling i Danmark. 4. *Lægevidenskab*. Der ønskes en Fremstilling af de forskellige operative Behandlingsmetoder, som ere anvendte mod Prostatahypertrofi, og af de Resultater, som derved ere opnaaede. 5. *Filosofi*. En Sammenligning mellem den Opfattelse af Statens Væsen og Betydning, som den moderne Socialisme hylder, og den, der hyldes af det 17de og 18de Aarhundredes Naturret. 6. *Historie*. Slesvigs og Holstens sociale og økonomiske Forhold i Tiden fra 1773 til Christian den Syvendes Død. 7. *Klassisk Filologi*. Vestigia sermonis Latini in titulis Græcis usque ad Flaviorum ætatem compositis indagentur. Hvilke Spor af latinsk Sprog findes der i de græske Indskrifter indtil Flaviernes Tronbestigelse? 8. *Østerlandsk Filologi*. Der ønskes en Fremstilling af den indiske Kosmogoni efter Rigveda med Oversættelse af de anførte Bevissteder. 9. *Nordisk Filologi*. Fremstilling og kritisk Vurdering af de nyere Undersøgelser om Eddadigtenes Alder og Oprindelse. 10. *Romansk Filologi*. Den franske Farcedigtning før det 17de Aarhundrede, litterært og kulturhistorisk belyst. 11. *Æsthetik*. At eftervise Forholdet mellem den engelske sensualistiske Æsthetik i forrige Aarhundrede og vore Dages fysiologiske og experimentale Æsthetik. 12. *Mathematik og Astronomi*. Den i Göttinger Nachrichten for 20de Februar 1878 foretagne Undersøgelse af Sammenhængen mellem Integralregningens Transcendenter søges udvidet til Differentialligninger af anden Orden eller til særlige Klasser af saadanne Ligninger. 13. *Kemi og Fysik*. Der ønskes en experimentel Undersøgelse af Salpeterundersyringen og dens Forbindelser saavel med Hensyn til Dannelse, Fremstillingsmaade og Analyse som til Metamorphoser. 14. *Naturhistorie*. Der gives en Sammenstilling og Vurdering af de hidtil fremsatte Theorier for Dannelsen af Bakker og Bakkedrag, hvis Indre bestaar af lagdelte Sandmasser fra Istiden, belyst ved et begrænset Udvalg af saavel ældre som originale lagttagelser fra Danmark over den geologiske Bygning af saadanne Bakker.

VI. Akademiske Promotioner.

I Aaret 1895—96 have 10 Videnskabsmænd erhvervet Doktorgraden, nemlig en den juridiske, sex den medicinske og tre den filosofiske Doktorgrad.

Cand. mag. *William Christensen* (Skoleembedsexamen i Juni 1889) forsvarede den 14de November 1895 sin for den filosofiske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Unionskongerne og Hansestæderne 1439—1466«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne, Dr. Johs. C. H. R. Steenstrup og Dr. Kr. S. A. Erslev, af Tilhørerne ingen. Professor, Dr. E. Holm styrede Handlingen i Decani, Professor, Dr. Kr. S. A. Erslevs Sted. Graden meddelt den 23de November 1895.

Cand. med. & chir. *Christian Frederik Bentzen* (Lægeexamen i Juni 1889) forsvarede den 16de December 1895 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Experimentelt Glaukom hos Kaniner og Kammervinklens Betydning for det intraokulære Tryk«. Paa Embeds Vegne opponerede Professorerne, Dr. Edm. Hansen Grut og Dr. Chr. Bohr, af Tilhørerne ingen. Professor, Dr. J. H. Chievitz styrede Handlingen i Decani, Professor, Dr. Chr. Bohrs Sted. Graden meddelt den 29de December 1895.

Reservekirurg ved det kgl. Frederiks Hospital *Jens Jacob Eschen* (Lægeexamen i Januar 1889) (Univ. Aarb. f. 1894—95 S. 700) forsvarede den 17de December 1895 sin for den medicinske Doktorgrad skrevne Afhandling: »Om Behandlingen af tuberkuløs Coxitis, særligt med Hensyn til